

Załącznik nr 1
do Zarządzenia Burmistrza
Nr 13/2025
z dnia 15 stycznia 2025r.

Pomniki i obeliski przekazane do gospodarowania Gminnemu Zarządowi Mienia Komunalnego w Strzelcach Opolskich

Lp.	Miejscowość	Pomnik, tablica pamiątkowa, obelisk	Rok budowy	Treść napisów	Opis historyczny obiektu	Adres/miejsce usytuowania obiektu	Uwagi
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Strzelce Opolskie	Obelisk upamiętniający 50-rocznicę zebrania założycieli Związku Polaków w Niemczech na Powiat Strzelecki	1973	Na obelisku umieszczona jest tablica wykonana z czarnego marmuru o treści: „W TYM MIEJSCU SIEDZIBIE SPÓŁDZIELI „ROLNIK” ODBYŁO SIĘ W 1923R. ZEBRANIE ZAŁOŻYCIELI ZWIĄZKU POLAKÓW W NIEMCZECH NA POWIAT STRZELECKI” W 50 ROCZNICĘ POWSTANIA ZPWN SPOŁECZENSTWO POWIATU STRZELECKIEGO	ZPwN naczelna organizacja ludności polskiej w Niemczech zał. VIII 1922r. W Berlinie jako reprezentacja prawna broniąca interesów Polaków- obywateli niemieckich ich stowarzyszeń. Związek był kontynuatorem idei zjednania wszystkich Polaków w Niemczech w celu obrony praw narodowych. Głównym zadaniem Związku było: wobec dyskryminacji polityki państwa zdobycie dla ludności polskiej pełnych praw mniejszości narodowej i obrona jej interesów we wszystkich dziedzinach życia społecznego. Związek prowadził działalność polityczną, kulturalną i gospodarczą. ZPwN współpracował z organizacjami społecznymi w Polsce. Siedzibą centrali ZPwN był Berlin, znakiem Związku było Rodło. Z chwilą niemieckiej agresji na Polskę Związek został rozwiązany przez władze niemieckie.	Strzelce Opolskie ul. Jordanowska działka nr 1722/3	

2.	Strzelce Opolskie	Obelisk		<p>Na tablicy pierwszej widnieje napis w języku niemieckim:</p> <p>„ZUM FROMMEN ANDENKEN AN DIE IM WELTKRIEGE 1914-1918 GEFALLENEN HELDEN AUS GEMEINDE U.GUT SUCHOLONA.NAZWISKA.....”</p> <p>Na tablicy z drugiej strony (z czarnego marmuru) umieszczono napisy w języku polskim i niemieckim:</p> <p>„KU CZCI POLEGŁYCH I ZAGINIONYCH 1939-1945 PRZYJACIELE Z SUCHYCH ŁAN. ZUM GEDACHTNIS DER GEFALLENENUND VERMIESTEN 1939-1945 DER GEMEINDE SUCHOLONA (NAZWISKA)”</p>	<p>Obelisk „Ku czci Poległych i Zaginionych w latach 1939-1945 Przyjaciele Suchych Łan” II wojna Światowa 1939-1945 największa wojna w historii rozpoczęta 1 IX 1939- agresja Niemiec na Polskę mająca zapewnić panowanie III rzeszy nad całym światem. Do końca wojny wzięto w niej udział 61 państw, ok. 110 mln żołnierzy, 55 mln ludzi zginęło, 35 mln zostało rannych. W toku wojny alianci swe plany polityczne ustalili podczas spotkań i konferencji w Teheranie (28 XI- 1 XII 1943) i Jaltcie (4-11 II 1945). Zaatakowana przez Niemcy (wsparta układem z ZSRR) Polska broniła się samoistnie do 5 X 1939r. Po zakończeniu wojny Niemcy podzielono na 4 strefy okupacyjne na mocy konferencji w Poczdamie.</p>	<p>Strzelce Opolskie ul. Kozielska 18 działka nr 3131</p>
3.	Strzelce Opolskie	Pomnik STEFANA ŻEROMSKIEGO	1964	<p>Widnieje napis:</p> <p>STEFAN ŻEROMSKI 1864-1925</p>	<p>Powstał na początku lat 60. Postawiono go na cześć Stefana Żeromskiego, wielkiego pisarza zwanego „sumieniem polskiej literatury”. Popiersie literata ustawiono na tle stylizowanych książek. Odświeżenie odbyło się prawdopodobnie w 100-lecie urodzin artysty – 14 X 1964 r. Na jego cześć nazwano też cały plac, który nosi to miano do dzisiaj. Starsi ludzie używają czasem starszej nazwy „Plac Wolności” związanej z pierwszym powojennym pomnikiem.</p>	<p>Strzelce Opolskie Pl. Żeromskiego działka nr 1864</p>

					<p>Był to pomnik poświęcony poległym bohaterom o wolność i demokrację 1919-1945. Z dawnej, okazałej budowli pozostawiono tylko fundament i postawiono na nim mniejszy pomnik z orłem na szczycie. Problem polegał na tym, że ptak ten za bardzo przypominał orła niemieckiego, a pomnik w gruncie rzeczy był podobny bryłą do swego poprzednika.</p> <p>Z kolei poprzednikiem i pierwszym pomnikiem w tym miejscu był Pomnik Poległych Żołnierzy Niemieckich Pierwszy monument odsłonięto we wrześniu lub październiku 1924 r. Poświęcony był pamięci poległych mieszkańców miasta podczas I wojny światowej oraz poległym w powstaniu śląskim w 1921 r. (na tych terenach zwanym wtedy wojną domową). Upamiętniał oczywiście tylko niemieckie ofiary konfliktu.</p>		
4.	Strzelce Opolskie	Pomnik pojednania ŚLĄSKA PIETA	2005	<p>Na tablicy widnieje napis w języku polskim, niemieckim, angielskim i rosyjskim: „OFIAROM WOJEN I PRZEMOCY”</p>	<p>Przed ratuszem znajduje się pomnik poświęcony ofiarom wojen i przemocy, nazywany również „Śląską Pietą”, który w przejmujący sposób symbolizuje tragedię i przemoc wojny. Na ścianie frontowej cokołu umieszczono napis: OFIAROM WOJEN I PRZEMOCY, pod którym widnieje wizerunek orła. Na pozostałych ścianach cokołu, ten sam napis przetłumaczono na język angielski, rosyjski i niemiecki. Oficjalna odsłona odbyła się 8 maja 2005 roku. Autorem i wykonawcą pomnika jest Stanisław Pietrus, a fundatorem jeden z</p>	Strzelce Opolskie ul. Rynek działka nr 1826	

					lokalnych przedsiębiorców – Karol Cebula. Wcześniej w tym samym miejscu do 1991 roku stał pomnik przyjaźni polsko-radzieckiej.		
5.	Strzelce Opolskie	Pomnik MIAST PARTNERSKICH	2004	Na tablicy widnieje napis: STRZELCE OPOLSKIE; DRUSKINIKAL 1794	Powstał w 2004 roku w czasie pleneru rzeźbiarskiego miast partnerskich Strzelec Opolskich, mianowicie: Soest, Tyśmienicy, Druskiennik.	Strzelce Opolskie ul. Karola Lange działka nr 1796/2	
6.	Strzelce Opolskie	Pomnik BUT GABORA	2015		„Rodzina Gaborów, producentów legendarnych już, renomowanych butów, którymi zachwycił się cały świat, w tym wielkie gwiazdy, pochodzi właśnie ze Strzelca Opolskich. To tutaj, w Rynku, w kamienicy numer 27, w latach 1919-1945 znajdował się sklep Piusa Gabora, pierwszego z rodu słynnych szweców. Dziś, tuż przed tą kamienicą, na niewielkim skwerku, wokół którego ustawiono ławeczki, stoi upamiętniający przestawną rodzinę but z mosiądzu, zaprojektowany i wykonany przez studentów Instytutu Sztuki Uniwersytetu Opolskiego. Jego wysoki obcas gęsto oplatają korzenie na pamiątkę faktu, że ród Gaborów wywodzi się właśnie ze Strzelca Opolskich. To Gabor dał początek znanej na całym świecie marce butów. Szewc zginął w trakcie II wojny światowej, ale jego dzieło po wojnie kontynuowali dwaj bracie.	Strzelce Opolskie ul. Rynek <i>(naprzeciwko pomnika PIETY)</i> działka nr 1841/1	

Burmistrz Strzelec Opolskich

Jan Wróblewski

